

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje teksta:

II. Gramatika i vokabular:

III. Civilizacija i književnost:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

23. travnja 2026.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

P. Vergilius Maro, Aeneis, VI, 295-312

Pjesnik opisuje što je sve Eneja vidio u podzemnom svijetu.

Hinc via, Tartarei quae fert Acherontis ad undas.
Turbidus hic caeno vastae voragine gurges
aestuat atque omnem Cocyto eructat harenam.
Portitor has horrendus aquas et flumina servat
terribili squalore Charon, cui plurima mento 5
canities inculta iacet, stant lumina flamma,
sordidus ex umeris nodo dependet amictus.
Ipse ratem conto subigit velisque ministrat
et ferruginea subvectat corpora cumba,
iam senior, sed cruda deo viridisque senectus. 10

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat,
matres atque viri defunctaque corpora vita
magnanimum heroum, pueri innuptaeque puellae,
impositique rogis iuvenes ante ora parentum:
quam multa in silvis autumni frigore primo 15
lapsa cadunt folia, aut ad terram gurgite ab alto
quam multae glomerantur aves, ubi frigidus annus
trans pontum fugat et terris immittit apricis.

KOMENTAR:

1 **hinc** = hinc est; **fert** = ducit

2 **turbidus** – mutan, zamućen; **hic** – *prilog*; **vasta voragine** – *ablativ svojstva*, prevedi genitivom

3 **Cocyto** = in Cocytum

5 **terribili squalore** – *ablativ svojstva*, prevedi genitivom; **mento** = in mento

6 **lumina** = oculi; **flamma** = in flamma

7 **nodo** = in nodo

10 **cruda** = cruda est

13 **magnanimum** = magnanimorum

15 **autumni** = auctumni

I.1. PRIJEVOD

maks. 20

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. Na što se odnosi sintagma **omnis turba**? (v.11 – 14)

- A na bogove podzemlja
- B na Enejinu obitelj
- C na mrtve duše

	maks. 1
--	----------------

2. Tko je na lomači završio život? (v. 14)

- A heroji
- B mladi
- C roditelji

	maks. 1
--	----------------

3. Koje godišnje doba opisuju stihovi? (v.15)

- A kasno ljeto
- B rano proljeće
- C ranu jesen

	maks. 1
--	----------------

4. S čime se mnoštvo ne uspoređuje? (v.15 – 17)

- A s godinama
- B s lišćem
- C s pticama

	maks. 1
--	----------------

5. Koje se riječi odnose na konačno odredište leta ptica? (v. 16 – 17)

- A gurgite ab alto
- B terris apricis
- C trans pontum

	maks. 1
--	----------------

	maks. 5
--	----------------

II. GRAMATIKA I VOKABULAR

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Kako bi rečenica **Via fert ad undas Acherontis** glasila kad bi slijedila iza **Vergilius narrat...**?

	maks. 1
--	----------------

2. Kako glagol **aestuatur** glasi u konjunktivu u istom licu, broju, vremenu i stanju?

	maks. 1
--	----------------

3. Kako sintagma **aquas et flumina** glasi u nominativu plurala?

	maks. 1
--	----------------

4. Kako glasi latinski antonim riječi **senior**?

	maks. 1
--	----------------

5. Kako glagol **subigit** glasi u perfektu u istom licu, broju, načinu i stanju?

	maks. 1
--	----------------

6. Kako sintagma **turbidus gurgēs** glasi u ablativu jednine?

	maks. 1
--	----------------

7. Kako u rječničkom obliku glasi riječ iz teksta prema kojoj se naziva antička kružna ili ovalna građevina s borilištem i amfiteatralnim gledalištem?

	maks. 1
--	----------------

8. Kako u genitivu jednine glase dva latinska sinonima riječi **navis** iz teksta?

	maks. 1
--	----------------

9. Kako bi rečenica **Portitor aquas et flumina servat** glasila u pasivu?

	maks. 1
--	----------------

10. Kako zamjenica **cui** glasi u suprotnom broju, a u istom padežu?

	maks. 1
--	----------------

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

11. Koliko daktila ima u stihu **et ferruginea subvectat corpora cumba**?

A dva

B tri

C četiri

	maks. 1
--	----------------

12. Koja je stilska figura u sintagmi **viridis et cruda senectus**?

A anafora

B metonimija

C oksimoron

	maks. 1
--	----------------

13. Kako glagol **fert** glasi u perfektu u istom licu, broju i načinu, ali u suprotnom stanju?

A latus erat

B latus erit

C latus est

	maks. 1
--	----------------

14. Koji latinizam nije povezan s riječju **via**?

A avijatičar

B devijacija

C vijadukt

	maks. 1
--	----------------

15. Kako bi glasila sintagma **plurima canities** ako bi pridjev bio u pozitivu u istom rodu, broju i padežu?

A magna canities

B multa canities

C parva canities

	maks. 1
--	----------------

	maks. 15
--	-----------------

III. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

Odgovori na postavljena pitanja.

1. Kako se naziva način čitanja stihova pri kojem se glasom jače ističu arze?

	maks. 1
--	----------------

2. Po uzoru na kojeg je autora i djelo Vergilije napisao prvi dio *Eneide*?

	maks. 1
--	----------------

3. Kako se zvala proročica u čijoj se pratnji Eneja spustio u podzemni svijet?

	maks. 1
--	----------------

4. Koji je rimski bog iskovao Eneji oružje?

	maks. 1
--	----------------

5. Čijem je književnom krugu pripadao Vergilije?

	maks. 1
--	----------------

- A. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

6. Koji je ispravan kronološki niz?

A Anhiz – Eneja – Askanije Jul

B Askanije Jul – Anhiz – Eneja

C Eneja – Askanije Jul – Anhiz

	maks. 1
--	----------------

7. Koji je ispravan itinerar Enejinih putovanja?

A Italija – Turska – Tunis

B Tunis – Turska – Italija

C Turska – Tunis – Italija

	maks. 1
--	----------------

8. Kako se ne nazivaju Vergilijeve *Pastirske pjesme*?

A Bucolica

B Eclogae

C Georgica

	maks. 1
--	----------------

9. Kako se naziva rijeka zaborava u podzemnom svijetu?

A Aheront

B Leta

C Stiks

	maks. 1
--	----------------

10. Koliko pjevanja ima *Eneida*?

A X

B XII

C XXIV

	maks. 1
--	----------------

	maks. 10
--	-----------------

RJEŠENJA:

I.1. PRIJEVOD (20 bodova)

Hinc via... quae fert	Odavle [je] put koji vodi	1
Tartarei Acherontis ad undas.	prema vodama tartarskog Aheronta.	1
Turbidus hic caeno... gurgēs	Ovdje vrtlog mutan od blata	1
vastaque voragine	i goleme dubine	1
aestuat atque... eructat	vrije i baca	1
omnem Coccyto... harenam.	sav pijesak Kokitu (u Kokitu).	1
Portitor... horrendus... servat	Strašni vozar čuva	1
has... aquas et flumina	ove vode i rijeke	1
terribili squalore Charon,	Haron užasne nečistoće (u užasnoj nečistoći)	1
cui mento iacet	kojemu na bradi visi	1
plurima canities inculta,	mnogo neuređenih (zapuštenih) sjedina,	1
stant lumina flamma,	stoje oči (kao) plamen (u plamenu),	1
sordidus amictus dependet	prljav ogrtač visi	1
ex umeris nodo.	s ramena o (u) čvoru.	1
Ipse ratem conto subigit	Sam motkom tjera lađu	1
velisque ministrat	i upravlja jedrima	1
et subvectat corpora	i dovozi tijela	1
ferruginea cumba,	hrđavim čamcem,	1
iam senior, sed senectus	već starac (stariji), ali starost	1
deo cruda viridisque.	bogu [je] mlada i krepka.	1

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA (5 bodova)

1 – C; 2 – B; 3 – C; 4 – A; 5 – B

II. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

1. viam ferre ad undas Acherontis; 2. aestuet; 3. aquae et flumina; 4. iunior; 5. subegit; 6. turbido gurgite; 7. harena, -ae, f. – pijesak; 8. cumbae i ratis; 9. Aquae et flumina a portitore servantur; 10. quibus; 11 – A; 12 – C; 13 – C; 14 – A; 15 – B

III. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST (10 bodova)

1. skandiranje; 2. na Homerovu Odiseju; 3. Sibila; 4. Vulkan; 5. Mecenatovu; 6 – A; 7 – C; 8 – C; 9 – B; 10 – B